

GESCHIEDENIS

Superster Napoleon bezoekt Nederland

IN 1811 BEZOCHT DE FRANSE KEIZER NEDERLAND. WAAROM JUICHTEN NEDERLANDERS VOOR HEM?

Een maand reisde Napoleon door het pas ingelijfde koninkrijk Holland om zijn onderdanen te imponeren en militaire mogelijkheden te verkennen. Hoe Nederland zijn imperator ontving. Plus: kaart van zijn tocht.

Robert Stiphout Kaart & Illustratie: Kaayman

In Vlissingen bulderden de kanonnen van de oorlogsvloot een eresaluut. In Hellevoetsluis zwaaiden jongeren met vlaggen en strooiden ze bloemen. In Utrecht juichte een menigte in de stromende regen: 'Leve de keizer. Leve de grootste held ter wereld.' Napoleon Bonaparte werd in wat nu Nederland is, onthaald als een superster.

De Franse keizer, die zowat het gehele Europese vasteland veroverde en in 1810 het Koninkrijk Holland bij Frankrijk inlijfde, bezocht van 23 september tot 31 oktober 1811 de Franse departementen aan de Noordzee. Rijndik juichten zijn nieuwe onderdanen hem toe en van alle huizen wapperde de Franse vlag. Hij kon geen plaats passeren of er stond een ereboog waarop de keizer in gouden letters werd geprezen.

Zelfs de keuze voor zijn tweede echtgenote, de Oostenrijkse prinses Marie Louise, werd op een triomfboog gebijeld: 'Napoleon

beging geen dwaasheid door te trouwen met Marie Louise.' De met stomheid geslagen keizer was er zelf niet over te spreken. 'Wie heeft die onzin geschreven,' vroeg hij aan de verantwoordelijke burgemeester, de *maire*. 'Moi Sire,' zei de man even trots als onnozel.

Nergens was het onthaal zo groots als in Amsterdam, na Parijs en Rome de derde stad van het keizerrijk. De hele met slingers en vlaggen versierde stad was uitgelopen om te zien hoe de 42-jarige Napoleon op 9 oktober binnenreed en de vergulde sleutels van de stad in ontvangst nam. Gracius wuivend zat hij tijdens de 'Blijde Inkomst' op een wit paard, schreef Amsterdammer Willem de Clercq in zijn dagboek. Enkele meters achter hem volgde zijn Egyptische bediende.

De grond dreunde toen de zesduizend militairen, bijna allen te paard, onder klokge-lui en saluutschoten met hun 'doorluchtigen soeverein' de stad binnentrokken. De 19-jarige Marie Louise volgde in een door zes appelgrauwe schimmels getrokken calèche.

Levensloop Napoleon

- 1769** Geboren in Ajaccio, Corsica
- 1779** Militaire studie
- 1785** Tweede luitenant bij artillerie
- 1795** Promotie tot commandant Franse leger in Italië
- 1798** Veroverd Egypte
- 1799** Grijpt als consul macht in Frankrijk
- 1800** Vestigt Franse hegemonie op Europese vasteland
- 1804** Keizer
- 1812** Veldtocht tegen Rusland mislukt
- 1814** Verslagen en verbannen naar Elba
- 1815** Terug, maar definitief verslagen bij Waterloo en verbannen naar Sint-Helena
- 5 mei 1821** Sterft op Sint-Helena

Overall waar het keizerlijk paar passeerde hoorde de verslaggever van de *Oprechte Haarlemsche Courant* 'eenstemmig de vreugdekreet en toujuicing van leve de keizer en leve de keizerin'. Toen de keizer op de Dam verscheen, raakten 'aller harten ontvonkt'. De Dam werd herdoopt tot Place Napoleon.

Nu, tweehonderd jaar later, wordt uitgebreid stilgestaan bij Napoleons bezoek en is 2011 uitgeroepen tot Napoleonjaar. Er verschijnt een serie tijdschriften onder de titel *Napoleon in Nederland*. Het Amsterdam Museum presenteert het voor de gelegenheid gerestaureerde schilderij van Napoleons in-tocht in Amsterdam. Plaatsen die de keizer aandeed, herdenken het bezoek.

In Den Helder is een tentoonstelling, in Hellevoetsluis wordt het bezoek nagespeeld en in Heemskerk heeft een gekostumeerd bal plaats. Dat de keizer sommige plaatsen maar eventjes aandeed (Hellevoetsluis) en soms

Keizer in Nederland

Napoleons tocht van 23 september tot en met 31 oktober in 1811

